

3rd INTERNATIONAL 5 OCAK SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES CONGRESS

January 4-5, 2022
Adana, TURKEY

PROCEEDING BOOK

ISSN:2630-6212
Journal of Social Sciences Development

PROCEEDING BOOK

January 4-5, 2022 / Adana, TURKEY

ISBN: 978-625-8423-73-03

3rd INTERNATIONAL
5 OCAK SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES CONGRESS

January 4-5, 2022
Adana, TURKEY

PROCEEDING BOOK

Assoc. Prof. Dr. Derya ÇİNİ ŞİMŞEK
Dr. Cemre TÜYSÜZ

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

Institution of Economic Development and Social Research Publications® (The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com
It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules IKSAD Publications – 2022©
Issued: 13.01.2022
ISBN: 978-625-8423-73-03

ABOUT CONGRESS

3rd INTERNATIONAL
5 OCAK SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES CONGRESS

DATE - PLACE

January 4-5, 2022

Adana, TURKEY

PARTICIPANT ORGANIZATIONS

SSD JOURNAL

İKSAD- www.iksad.org.tr

LANGUAGES

English, Turkish, Russian

EVALUATION

All applications have undergone a double-blind peer review process

PRESENTATION

Oral presentations

CONGRESS ORGANIZING COMMITTEE

Head of Conference

Prof. Dr. Mustafa TALAS

Assoc. Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ

Çukurova University

Dr. Ethem İlhan ŞAHİN

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji University

General Coordinator
Merve KIDIRYUZ

.

CONGRESS ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. Osman ERKMEN
Gaziantep University

Prof. Dr. Aparna SRIVASTAVA
Noida University

Prof. Dr. Hacer HÜSEYINOVA
Azerbaijan State Pedagogical University

Prof. Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir University

Prof. Dr. Salih MERCAN
Bitlis Eren University

Assoc. Prof. Dr. Hakkı ÇİFTÇİ
Çukurova University

Assoc. Prof. Dr. Froilan MOBO
Philippine Merchant Marine Academy

Assoc. Prof. Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet University

Dr. Ethem İlhan ŞAHİN
Adana Alparslan Turkes Science and Technology University

Dr. Baurcan BOTAKARAYEV
Hoca Ahmet Yesevi International Kazakh-Turkish University

Dr. Damezhan SADYKOVA
Kazakh National Women's Teacher Training University

Dr. Hüseyin ERİŞ
Harran University

Dr. Terane NAGIYEVA
Azerbaijan State Pedagogical University

Elvan CAFEROV
Azerbaijan State Pedagogical University

CONTENT

CONGRESS ID	I
PROGRAM	II
PHOTO GALLERY	III
CONTENT	IV

Author	Title	No
Oğuz KALAFAT	THE ADVENTURE OF PRIMARY EDUCATION FROM THE TANZIMAT ESTABLISHMENT TO THE ARMISTICE OF MUDROS	1
Volkan KÖKSAL Cemalettin İPEK	TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS SCHOOL ADMINISTRATION AND THEIR SELF-EFFICACY BELIEFS IN TEACHING PROFESSION	23
Songül KÜRECİ Cesarettin KÜRECİ	METAPHORICAL ANALYSIS OF CLASSROOM TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE CONCEPT OF POETRY	26
Emine SUR	THE EFFECT OF CREATIVE WRITING ACTIVITIES ON CREATIVE THINKING SKILLS OF UNIVERSITY STUDENTS	40
Zekiye ÇAĞIMLAR	AN EVALUATION ON THE EFFECT OF DIVAN LITERATURE ON LIKE LITERATURE	46
Sibel AKŞAMOĞLU Hanifi PARLAR	INVESTIGATION OF THE EFFECTIVENESS OF PRE-SCHOOL TEACHERS ON SELFPROFITAL STANDARDS	70
Muharrem Uğur CEYLAN Assoc. Prof. Dr. Mustafa ÖZGENEL	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ADOLESCENTS' ATTACHMENT TO PARENTS AND FRIENDS AND STRESS LEVELS AND ACADEMIC ACHIEVEMENT	84
Nesime Kübra TERZİOĞLU	A NEW APPROACH TO TEACHING MATHEMATICS: VIRTUAL MANIPULATIVES	99
Alper COŞKUN	CONSUMER ARBITRATION COMMITTEES IN TURKEY	103
Yasemin TATLI Emre ÖZTÜRK	GREEN LOGISTICS PRACTICES: A STUDY ON LOGISTICS FIRMS IN THE NORTHEAST ANATOLIA REGION	110
Ali Aykut PEKER	THE RELATIONSHIP BETWEEN INTENTION TO WHISTLEBLOWING AND ETHICAL SENSITIVITY: A STUDY FOR ASSOCIATE DEGREE ACCOUNTING DEPARTMENT STUDENTS	125
Cherinet Boke CHAKISO Nilay ALÜFTEKİN SAKARYA	UNDERSTANDING THE ROLE OF INTELLECTUAL ON PERFORMANCE OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN ETHIOPIA	136
Abdulkadir Sezai EMEÇ Safa KOCADEMİR Fatih KAPLAN	IS THE CONVERGENCE HYPOTHESIS APPLICABLE IN EXPORT ACCORDING TO CUSTOMS?	155
Abdulkadir Sezai EMEÇ Safa KOCADEMİR Fatih KAPLAN	THE ROLE OF CUSTOMS PROCEDURES IN FACILITATION FOREIGN TRADE	157

Ahmet TAŞHAN	THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY STUDENTS' ENTREPRENEURSHIP EDUCATION AND THEIR ENTREPRENEURSHIP MOTIVATION	159
Ahmet TAŞHAN	FEAR OF MISSING OPPORTUNITIES SCALE IN THE CRYPTO CURRENCY MARKET: A SCALE DEVELOPMENT STUDY ON THE BEHAVIORS OF INVESTORS	161
Kutay ÖZDEMİR	THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTHENTICITY AND PSYCHOLOGICAL WELLBEING: THE MEDIATING ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE	163
Murat KARATAŞ	AN ASSESSMENT ON THE CAUSES AND CONSEQUENCES OF THE MEMORY OF MARCH 12, 1971	165
Mehmet Şah ÖZCAN	PROPAGANDA PUBLICATIONS REGARDING PRESIDENT CELAL BAYAR VISIT TO THE UNITED STATES	191
Yakup KAYA	YEARS OF UNCERTANITY IN RELIGIOUS EDUCATION DURING THE SINGLE POLITICAL PARTY PERIOD (1930-1949)	201
Eda GEYİK	THE QUESTION OF MURDER OF DYNASTY MEMBERS IN QARAQOYUNLU AND AQQOYUNLU STATES WITH SIMILAR AND DIFFERENT ASPECTS	204
Osman KİMYA	MOBILITIES IN RUMELI IN THE SECOND HALF OF THE XVI CENTURY AND THE MIGRATIONS OCCURRED	218
OSMAN KİMYA	ACCORDING TO EVLIYA CELEBI TRAVEL BOOK IN THE XVII CENTURY SINGLE ROOMS AND ITS FUNCTIONS IN THE OTTOMAN STATE	229
Mustafa GENÇOĞLU	ANALYSIS OF MEHMED MEMDUH PASHA'S BOOK "MIFTAH-I YEMEN"	236
Yıldıray YILDIRIM	AIR ATTACKS IN THE ADANA REGION DURING WORLD WAR I	238
Kadir ARSLANBOĞA	A CHARITABLE WOMAN IN ÇANAKKALE: FATMA HANIM	251
Seçkin YAVUZDOĞAN	"ENGAGING UNNATURAL SEXUAL RELATIONSHIP" AS A DISCIPLINE CRIME	263
Seçkin YAVUZDOĞAN	ESTABLISHING RELATIONSHIP WITH SMUGGLERS" AS A DISMISSAL DISCIPLINARY PUNISHMENT	265
Cemre TÜYSÜZ	PUBLIC POLICY INTERVENTION ON TURKISH PRIVATE INTERNATIONAL LAW	267
Cemre TÜYSÜZ	LOSS OF TURKISH CITIZENSHIP ACCORDING TO TURKISH CITIZENSHIP LAW	279
Cemre TÜYSÜZ	LONG-TERM LEGAL RESIDENCE OF FOREIGNERS ACCORDING TO TURKISH LAW	293
Deniz GÜRCAN	AMICUS CURIAE IN EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS PRACTICE	310
Rabia BAŞ Fatma ÖZKÜR DUMAN	ANALYZING CHALLENGING BEHAVIORS OF PRESCHOOL CHILDREN	317
Rabia BAŞ Gökhan DUMAN	THE EXAMINATION OF MUSIC ACTIVITIES USED IN PRESCHOOL EDUCATION IN TERMS OF VARIOUS VARIABLES	323

Özge Kübra ESİN Fatma ÖZKÜR DUMAN	ANALYZING PROPERTIES OF CHILDREN'S OUTDOOR PLAY AREAS	334
Özge Kübra ESİN Gökhan DUMAN	INVESTIGATION OF PLAY AND INTEGRATED PLAY ACTIVITIES APPLIED IN PRE-SCHOOL EDUCATION	339
Nübar Həsənova Əhmədəli qızı	HISTORY AND THEORY OF DISTANCE EDUCATION	352
Tuba YENİL Çiğdem ARSLAN	REVIEW OF THE USE OF MIND MAP AS AN ALTERNATING ASSESSMENT	359
Çiğdem ARSLAN Zeynep ÖZAYDIN Tuba YENİL	THE RELATIONSHIP BETWEEN MIND MAPS AND LEARNING APPROACHES OF MATHEMATICS AND ACCOUNTING TEACHERS TAKING PEDAGOGICAL FORMATION EDUCATION	369
Ensar LOKMANOĞLU	COMMUNICATION IN THE DIGITAL AGE: DIGITAL BULLYING	376
Engin UĞUR	ANALYSIS OF THE USE OF EMOJI AS A DESIGN ELEMENT: AN EXAMPLE OF COVID 19 GRAPHIC DESIGN STUDIES	378
Tekin BAYRAK	THE SHAMAN DRUM, A CULTURAL IMAGE, AND ITS ICONS	380
Tekin BAYRAK	ITS EFFECTS FROM SHAMANISM IN TURKISH CULTURE AND ITS REFLECTIONS TODAY	382
İbrahim ÇEKİÇ	COFFEE AND COFFEE CULTURE AS A GASTRONOMIC PRODUCT	384
Nadire KARADEMİR Şeyma NACAR Ersin Kaya SANDAL	GEOGRAPHICAL ASSESSMENTS ON URBAN TRANSFORMATION APPLICATIONS IN THE MEDITERRANEAN DISTRICT (MERSIN)	385
Ayşegül KOÇ ÜNLÜSOY Begüm DEMİROĞLU İZGİ	MOSQUES AS COMPONENT OF THE URBAN SILHOUETTE	407
Rümeysa GÖKTAŞ Aslı BOZDAĞ	INVESTIGATION OF LAND USE PROCESS IN KONYA CITY 1923-2020 IN TERMS OF SUSTAINABLE URBAN LAND MANAGEMENT	410
Sinem KURTURAL KARAKUNDAKOGLU İrem OĞUZ Behçet Behiç OLGUN	THE LAST TWENTY YEARS OF RETURN OF TURKEY'S ARCHEOLOGICAL ARTIFACTS SAVED ABROAD	420
Onur KARAYİĞİT Ahmet Cem ERKMAN	MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS CASE IN ANATOLIA	423
İrem ÇELİKKOL	AGING AND TECHNOLOGY	426
İrem ÇELİKKOL	GENDER AND RELIGION	441
Ahmet AKIN Kübra GÜNDOĞDU	ANXIETY ABOUT ABANDONMENT IN MARRIAGE SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	449
Gülcan GÜLER UYANIK İhsan BOZANOĞLU	THE RELATIONSHIP BETWEEN EMOTIONAL ABUSE AND RELATIONSHIP STABILITY IN ROMANTIC RELATIONSHIPS	455
Ebru ÖZCAN Yasemin ÖZYER	ETHICAL DECISION MAKING IN THE CARE PROCESS	457
Suat Erdem	POLYGAMY IN ISLAMIC LAW	467
Ömer TAY	THE CONCEPT OF THE SOUL IN THE LETTER OF SEREFÜDDÎN AHMED BIN YAHYÂ MÜNİRİ	487

Yakup UZUN	THE PROCESS OF DEVELOPMENT OF THE SCIENCE OF QİRAAT	498
Danyal APUHAN	ULU'L-AZM PROPHETS IN THE DIVAN OF MULLAH MEHMET DEMİRBAŞ	501
Danyal APUHAN	ONE OF THE ENDANGERED LANGUAGES: ZAZAİSH	510
Nemat Alish IBAYEV	VERB PHRASEOLOGIES IN THE ASHUG POETRY	516
Kaan TANYERİ	THE PLACE OF CHANCE AND COINCIDENCE IN SEMIOTIC MODALITIES	524
Zekiye Selcen GÜNAYDIN	VERSE AND HADITH QUOTATIONS IN NİYÂZÎ'S MANSÛR-NÂME	537
Zekiye Selcen GÜNAYDIN	MİRACLES (KARAMAT) OF MANSÛR AL-HALLÂJ'S NİYÂZÎ'S MANSÛR-NÂME	553
Akkara Sherine Vijayaraj. K.S.	UNDERSTANDING THE REALITY OF VIRTUAL ENGLISH LANGUAGE CLASSES	573
Bayramova Gözel Azer kızı	NATIONALITY AND MOTHER TONGUE ISSUE IN BAKHTIYAR VAHABZADE'S CREATIVITY	592
Atakan OKUTAN1	NEW REPUBLICANISM AND PHILIP PETTIT	596
Samet KAHVECİ	REFLECTION OF THE NEW CORONAVIRUS DISEASE ON TOURISM: ANASSESSMENT OF THE UNITED STATES, SPAIN, ITALY, FRANCE AND TURKEY	611
Ayman KARA	THE ROLE OF THE THIRD ESTATE IN THE FRENCH REVOLUTION AND SIEYES	632
Ayman KARA	A COMPARISON OF ANGLOSAXON AND CONTINENTAL EUROPEAN POLITICAL POWER TRADITIONS IN THE CONTEXT OF EQUALITY: THE CASE OF ENGLAND AND FRANCE	641
Yücel ÇOLAK	UNETHICAL BEHAVIORS RELATED TO ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF EMPLOYEES IN THE PUBLIC SECTOR AND EFFECTS	650
Hasan AZAZİ	DOES INFLATION TRIGGER OBESITY? AN INTERPRETATIONAL ASSESSMENT FOR TURKEY	667
Mustafa BEYBUR	AN INVESTIGATION ON THE LOAN AND DEPOSIT INTEREST INCOME/EXPENSE BALANCE OF DEPOSIT BANKS: 09/2016 – 09/2021	670
Seçil YILDIRIM KARAMAN	SHAPE OF THE YIELD CURVE IN TURKEY AND EXPECTATIONS HYPOTHESIS	672
Cihad DOĞAN	IMOVATION AS A NEW BUSINESS MODEL	673
Şükrü BIYIKLI	THE EFFECT OF POPULAR CULTURE ON HAPPINESS CONSUMPTION	675
Şükrü BIYIKLI	PERCEPTION OF THE OTHER IN ADVERTISING AS A POLITICAL COMMUNICATION TOOL	690
Yusuf KURT	COMPARISON OF PROVISIONS FOR WARRANTY AND GIFT CAMPAIGNS IN TERMS OF UNIFORM ACCOUNTING SYSTEM, LME FRS AND TAS/TFRS	703

Merve ÇERÇİ	INVESTIGATION OF COVID-19 PUBLIC SERVICE ADVERTISEMENTS IN THE SCOPE OF FEAR APPEAL	706
Derya ÇİNİ ŞİMŞEK	ACTIVITIES OF THE NATIONAL STRUGGLE PERIOD AMBASSADOR TO GEORGIA SIMON MDIVANI IN ANKARA	708
Derya ÇİNİ ŞİMŞEK	WORKS ON TEACHING THE LATIN ALPHABET TO THE PUBLIC IN THE FIRST YEARS OF THE REPUBLIC	711
Bülent ÇİZMECİ	CITY BRANDING AND PUBLIC RELATIONS ACTIVITIES: ERCIYES SKI CENTER	714
Başak KARAKOÇ ÖZTÜRK Bilge DESTEGÜLOĞLU Bilal Erdem DAĞISTANLIOĞLU	CULTURAL TRANSFER IN FICTIONAL CHILDREN'S BOOKS	734
Başak KARAKOÇ ÖZTÜRK Bilal Erdem DAĞISTANLIOĞLU Betül YILDIRIM	EVALUATION OF READING ACTIVITIES AT THE SECONDARY SCHOOL LEVEL IN TERMS OF READING ACHIEVEMENTS IN THE TURKISH COURSE CURRICULUM	735
Ayten ÜNAL	THE ROLE OF LITERATURE IN PHILOSOPHY EDUCATION FOR CHILDREN	737
Bilge SALUR	UNDERSTANDING OF AUTHENTIC HUMAN IN NIETZSCHE	745
Bilge SALUR	RORTY'S SUBJECT: AN EVALUATION ON LIBERAL IRONIST	753
Elif ÖZEL	CAN THE CONCEPT OF NON-WESTERN MODERNITY BRING A NEW APPROACH TO MUSLIM YOUTH?	761
Ali ÖZGAN	REVIEW ON MONTESQUIEU'S POLITICAL PHILOSOPHY	763
Habip TAŞ	THE IMPORTANCE OF MIND GAMES FOR PHILOSOPHY WORK WITH CHILDREN	765
Habip TAŞ	VARIOUS SUGGESTIONS FROM CHILDREN'S LITERATURE FOR PHILOSOPHY WITH CHILDREN	768
Meryem Nida OKUMUŞ GÜRSU Davut HOTAMAN	EXAMINATION OF THE SOCIAL EMOTIONAL WELL-BEING AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF CHILDREN AT 36-66 MONTHS WHO RECEIVE PRESCHOOL EDUCATION AT HOME	771
Ahmet AKIN Nihal ŞAHİN	SHARING OF RESPONSIBILITIES IN MARRIAGE SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	773
Mücahit KAYA	EXAMINATION OF THE SOCIAL ADAPTATION LEVEL OF THE UNIVERSITY STUDENTS ACCORDING AS SOCIAL-PHOBIA AND GENDER VARIABLE	779
Fatmanur AKPINAR DEMİR İhsan BOZANOĞLU	THE RELATIONSHIP BETWEEN UNIVERSITY STUDENTS' GENDER ROLES ATTITUDE, SELF-EFFICACY IN ROMANTIC RELATIONSHIPS AND RELATIONSHIP SATISFACTION	780
Ahmet AKIN Büşra Burcu ŞEKER	RELATIONSHIP DOMINANCE SCALE (RDS): VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	793

Ahmet AKIN Ceren MOL	CHILD GENDER EQUALITY SCALE (CGES): VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	799
Berivan KIZILAY İhsan BOZANOĞLU	INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN INTERNET ADDICTION PERSONALITY TRAITS AND MINDFULNESS IN ADULTS	804
Habibe ALDAĞ	FACTORS TO CONSIDER IN DEVELOPING RUBRIC	817
Ahmet AKIN Abdullah KESER	POST-MARITAL BEHAVIOR CHANGE SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	819
Ahmet AKIN Nesibe ÇETİN KUYULDAR	ANXIETY ABOUT BEING CHEATED SCALE: VALIDITY AND RELIABILITY STUDY	825
Ahmet GÜNAY	PREDICTION OF ALTUISM WITH ACTIVISM, PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AND GENERAL SELF-EFFICIENCY VARIABLES	831
Neşe ATAMAN BOR Şengal BAĞCI TAYLAN	EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH LITERACY AND RATIONAL DRUG USE IN THE COVID-19 PROCESS	837
Rahman YAVUZ	MEDICAL HUMANITIES, THE PROGRAM WHERE THE SOCIAL AND HUMANITY SCIENCES IN MEDICAL EDUCATION	848
Rahman YAVUZ	HOW DID WE IMPLEMENT TEAM-BASED LEARNING ACTIVITY IN THE ONLINE ENVIRONMENT?	851
Serhat TURAN	EXAMINATION OF STUDENTS' VERBAL AND PHYSICAL BULLYING LEVELS IN TERMS OF SOME VARIABLES	854
Bahar GÜLER	EXAMINATION OF CYBER BULLYING LEVELS OF ATHLETE STUDENTS IN TERMS OF SOME VARIABLES	857
Fuat TOKUR Talat DOĞAN Mehmet Akif TEKİNTAŞ	INCULISION OF SCIENCE EDUCATION AND ART IN NATURE: COMBINING VISUAL ARTS AND MATHEMATICS BY BIOMIMETHIC DESIGNS IN EDUCATION	859
Mehmet Arif ASLAN Adem ÖRÜCÜ	ARTIST, ART VIEWER AND AESTHETIC OBJECT IN THE CONTEMPORARY PERIOD	862
Nihat KÖSE	SELF-CONTROL THROUGH THE EYES OF UNIVERSITY STUDENTS: A METAPHOR STUDY	864
Nihat KÖSE	EMOTIONAL NEGLIGENCE AND ABUSE IN CHILDREN	866
Özkan GİNESAR Ahmet KATILMIŞ	AN ACTION RESEARCH ON THE ROLE OF EVIDENCE-BASED LEARNING IN SOCIAL STUDIES LESSON	868
Metin TAYTAŞ Mehmet Aziz ŞAHİN	ATTITUDES OF GIFTED STUDENTS TOWARDS SCIENCE AND ART CENTERS (BILSEM)	882
Metin TAYTAŞ	THE FUNCTIONALITY OF FAMILIES IN SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION CENTERS	884
Gülten ŞEN	EFFECTS OF GEOGRAPHICAL INDICATIONS ON REGIONAL ECONOMY; KÜTAHYA EXAMPLE	886

Emin KURTULUŞ Hacer YILDIRIM-KURTULUŞ	A CASE OF STUTTERING FROM THE PERSPECTIVE OF NARATİVE THERAPY	888
Hacer YILDIRIM-KURTULUŞ Emin KURTULUŞ	THE SEARCH FOR MEANNG IN LIFE IN ADOLESCENTS AND THE EXPLANATION OF THE EXISTENCE OF MEANING WITH SELF-ESTEEM	902
Ahmet YANIK Arzu YAROĞLU	HOW BUSINESS MERGERS CAN BE USED AS A TAX PLANNING TOOL	910

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE KANIT TEMELLİ ÖĞRENMENİN ROLÜNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI[1]

AN ACTION RESEARCH ON THE ROLE OF EVIDENCE-BASED LEARNING IN SOCIAL STUDIES LESSON

Özkan GİNESAR
Öğretmen, M.E.B. Darıcı Ortaokulu
(Sorumlu Yazar), ORCID No: 0000-0002-6921-1047
Doç. Dr. Ahmet KATILMIŞ
Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi
ORCID No: 0000-0002-5776-850X

ÖZET

Bu araştırma, 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde kanıt temelli öğrenmenin nasıl uygulanabileceğini ve kanıt temelli uygulamaların ders kazanımlarının gerçekleşmesindeki rolünü ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseninde planlanıp uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemesine göre belirlenmiştir. Bu çerçevede 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin Batı illerinden birinde bulunan bir ortaokulun 7. Sınıfına devam eden öğrenciler çalışma grubu olarak saptanmıştır. Okulda 7. sınıflar tek şube olup 14 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın uygulaması 7. Sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan "İletişim ve İnsan İlişkileri" ünitesi işlenirken gerçekleştirilmiştir. Uygulamada ünite kazanımlarının gerçekleştirilmesine ve saygı değerinin öğrencilere verilmesine odaklanılmıştır. Uygulama süreci sekiz ders saati sürmüştür. Uygulamanın altı ders saati kanıt temelli çalışma kağıtlarının öğrencilere uygulanmasına, bir ders saati "Mektup Yazıyorum" etkinliğine ve son bir ders saati ise "Afiş Hazırlıyoruz" etkinliğine ayrılmıştır. Kanıt temelli etkinliklerin uygulanması sonrasında kazanımların gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi amacıyla "mektup yazıyorum" etkinliği, saygı değerine ilişkin farkındalıklarının belirlenmesi amacıyla da "Afiş hazırlıyoruz" etkinliği yapılmıştır. Etkinlikler önceden hazırlanan rubrikler doğrultusunda değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler doğrultusunda çalışmaların çok önemli bir kısmının "Peki" ve "İyi" olduğu görülmüştür. Çalışmaların analiz edilmesiyle iletişim ve insan ilişkileri ünitesinin kanıt temelli öğrenme ile işlenmesinin kazanımların gerçekleşmesine katkı sağladığı ve öğrencilerin saygı değerine ilişkin farkındalıklarını geliştirdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimler: Kanıt Temelli Öğrenme, Sosyal Bilgiler, Saygı Değeri

[1] *Bu Bildiri Özkan Ginesar'ın "Sosyal Bilgiler Dersinde Kanıt Temelli Öğrenmenin Değerlerin Kazandırılmasındaki ve Akademik Gelişimdeki Rolü: Bir Eylem Araştırması" adlı Doktora Tez çalışmasından üretilmiştir.*

ABSTRACT

This research was carried out in order to reveal how evidence-based learning can be applied in 7th Grade Social Studies Lesson and the role of evidence-based practices in the realization of course outcomes. The research was planned and applied in the action research pattern, which is one of the qualitative research methods. The study group of the research was determined according to easily accessible case sampling, which is one of the purposeful sampling methods. In this context, students attending 7th grade of a secondary school in one of the western provinces of Turkey in the 2020-2021 academic year were determined as the study group. The 7th grades in the school are the only branch and consist of 14 students. The application of the research was carried out while teaching "Communication and Human Relations" unit in the 7th Grade Social Studies curriculum. In practice, it is focused on realizing unit gains and giving value of respect to the students. The application process took eight lesson hours. Six class hours of the application were devoted to application of evidence-based worksheets to the students, one class hour was devoted to "I am writing a letter" activity, and the last lesson was to "We are preparing a poster" activity. After the application of the evidence-based activities, “I am writing a letter” activity was performed in order to determine the level of realization of the achievements, and “We are preparing a poster” activity was performed in order to determine their awareness of the value of respect. The activities were evaluated in line with rubrics prepared in advance. In line with the evaluations, it was seen that a very important part of the studies are "Multi-Qualified" and "Qualified". By analyzing the studies, it was determined that teaching of the communication and human relations unit with evidence-based learning contributes to realization of the achievements and improves the awareness of the students about the value of respect.

Keywords: Evidence-Based Learning, Social Studies, Respect

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze sosyal bilgilerin tanımına dair birçok faklı tanımlara yer verilmiştir. Bu durum sosyal bilgiler dersinin birey ve toplumu çok yönlü olarak ele almasından kaynaklanmaktadır. Sosyal bilgilerin tanımından önce sosyal bilimler ifadesini ele almakta fayda vardır. Tay (2011) sosyal bilimleri dünyanın ve yaşamın insani ve toplumsa yönlerini ele alan disiplinler grubu olarak ifade etmektedir. Bu bağlam da sosyal bilimlerin içerisine birçok bilim girmektedir. Çünkü insanların insanlarla ve çevreyle etkileşiminden insani ve toplumsal farklı yönlerini ele alan birçok bilim ortaya çıkmaktadır. Bu bilimlerin hepsi insan üzerine çalışma yapar fakat insan olgusunda ele aldıkları boyut olarak ayrılırlar. Eğitimde sosyal bilimlere ait disiplinlerin öğrencilere kazandırmayı hedeflediği bilgi, tutum ve davranışlar çok disiplinli ve disiplinler arası yaklaşımla sosyal bilgiler dersi aracılığı ile yapılmaktadır (Tay, 2011).

Sosyal bilgiler öğretimine geçmişten günümüze kadar farklı yaklaşımlar temele alınmıştır. Bu anlayışları üç kategoride ifade edebiliriz. Bunlardan birisi "Vatandaşlık Aktarımı Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimi" ikinci "Sosyal Bilim Olarak Sosyal Bilgiler" ve üçüncüsü "Yansıtıcı İnceleme Olarak Sosyal Bilgiler Öğretimidir." 2005 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda her üçü de ifade edilirken 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda ise "Sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler" ve "Yansıtıcı düşünce olarak sosyal bilgiler" anlayışına önem verildiği ifade edilmektedir(MEB, 2005; MEB, 2018). 2018 programında bu anlayışlara göre öğrencilerin sosyal bilimciler gibi bilimsel yöntemleri kullanmalarının sezdirilmesi ve gerçek hayat problemleri, çelişki ve zıtlıklar ile karşılaştırılarak bunlar üzerine düşünmelerinin sağlanması gerekliliğine de belirtilmektedir. Sosyal bilgiler dersinin işlevine bakıldığında bir bilgi aktarımı olmadığı öğrencilerin içinde yaşadığı toplumu ve küresel bazda dünyada yaşanan gelişmeleri birlikte ele alabilecek üst düzey zihinsel becerilere sahip bireyler yetiştirmeyi hedeflediği aşikardır. Bu bağlamda sosyal bilgiler dersinin kanıt temelli etkinliğe dayalı olarak işlenmesi ve bu sürecin örnek teşkil etmesi önemlidir. Çünkü kanıt temelli öğrenme öğrenciyi zıtlık, çelişki, olaylar arası bağlantı, sorgulama gibi öğrencinin düşünce dünyasını zorlayacak ve üst düzey zihinsel becerilerinin sağlayacak bir yöntemdir. Kabapınar (2019) bu yaklaşımın temelinde öğrenci merkezli bir ortamın ve öğrencilerin kendine öznel bir düşünce ve değer yargıları oluşturma olduğunu ifade etmektedir. Sosyal bilgiler dersi öğrencilere yaşamlarında gerekli bilgi ve becerileri kazandırmayı hedeflerken bu bilgi ve becerilerini değerler ile de donatmayı da hedeflemektedir. Değerlere 2018 Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda da ayrı bir başlık altında yer verilerek on kök değer belirlenmiş ve bu on kök değer ile bağlantılı alt değerlerin kazandırılması amaçlanmıştır. Bu çalışmada 7. sınıf "İletişim ve İnsan İlişkileri" ünitesinin ilk iki kazanımına yönelik kanıt temelli etkinlikler hazırlanmıştır. Konu ile bağlantılı farkındalığın arttırılmak istenildiği değer ise "saygı"dır.

2. ÇALIŞMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Bu çalışmada 7. Sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersinde yer alan saygı kök değerinin farkındalığının arttırılmasına ve İletişim ve İnsan ilişkileri ünitesinin kazanımlarının gerçekleştirilmesine kanıt temelli öğrenmenin katkısı ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç için öğrencilerin kendilerini sınıfta rahat ve mutlu hissedecekleri demokratik bir sınıf ortamına ihtiyaç vardır. Ayrıca araştırma amaçlarının gerçekleştirilebilmesi için derinlemesine analiz yapılmasına imkan sağlayan verilere ihtiyaç vardır. Bu sebepten dolayı nitel bir çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Nitel araştırma yöntemler içinde yer alan olan eylem araştırma deseni ise, Ersoy ve Saban (2019) değişim ve gelişimin ön planda olduğu, bireylerin uygulamalarını içeren, sistematik olarak verilerin toplandığı ve bunların değerlendirilerek, bunlara dayalı yeni eylem planlarının oluşturulduğu, döngüsel ve sarmal bir süreçtir. Okul ve sınıf içi uygulamalarda öğretimin daha kaliteli bir süreç olmasını sağlayan bu yöntem sürecin nasıl yürütüldüğünü ve öğrencilerin neler öğrendiklerini ve öğrenciden alınan dönütlere, değerlendirmelere göre tekrar eylemlerin gerçekleştirildiği sistematik bir süreçtir. Nitel

araştırmaların en önemli özelliği insanları, varlıkları ve olayları doğal ortamda incelemesidir. Eylem araştırmasında birinci elden sınıf içinde öğrenmeye dair neler yaşandığı tespit edilir. Önceden hazırlanan belirli sorulara cevap arama yöntemi değildir. Elde edilen sonuçlar çalışmalar sonucunda sorular değişebilmektedir. Değişim ve gelişim sağlayan sistematik bir süreçtir. Eylem araştırmalarında genellemeler aranmaz, araştırmacıların da dahil oldukları belirli koşulların değiştirilmesini sağlayacak bilginin toplanması amaçlanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, ve Demirel, 2018).

3. KATILIMCILAR

Çalışma grubu çalışılan konu ve amaca göre belirlenmektedir. Bu çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan kolay ulaşılabilir durum örneklemesi tercih edilmiştir. Bu örneklemin tercih edilmesindeki sebep ise araştırmaya pratiklik ve kolaylık sağlanmaya çalışmasıdır. Uygulamanın yapılacağı okul araştırmacının kendi çalıştığı okuldur. Bu örnekleme yönteminde araştırmacı ulaşılması kolay bir durumdan yararlanır. Araştırmacı yakın olan ve kolay ulaşabileceği bir durumu tercih eder (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubunu Kütahya İlinin Simav ilçesi Yeşildere Köyünde bulunan Darıcı Ortaokulu 7. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Okulda 7. Sınıflar tek şube olup 8'i kız 6'sı erkek olmak üzere 14 öğrenciden oluşmaktadır. Uygulamanın yapıldığı okul köy okuludur.

4. VERİLERİN TOPLANMASI VE ANALİZİ

Eylem araştırmalrında birçok farklı veri toplama araçlarını işe koşulmalıdır. Çünkü eylem araştırmaları süreç gerektiren bir çalışmadır. Verilerin toplanması anlık bir olay değildir. Bu kriterler göz önüne alınarak verilerin toplanılmasında, sınıf iletişim kamera kayıtlar, kanıt temelli çalışma kağıtları, araştırmacı ve öğrenci günlükleri ve öğrenci ürünlerinden oluşmaktadır. Uygulama kanıt temelli etkinliklerin uygulanması altı saat, kazanımların gerçekleşme düzeyinin belirlenmesi amacıyla "mektup yazıyorum" temel etkinliği için bir saat, saygı değerinin farkındalığının gelişimine ilişkin "afiş hazırlıyoruz" etkinliği için bir saat olmak üzere toplam da 8 saatte gerçekleştirilmiştir. Eylem araştırmalarında veri analizi süreklilik gösterir. Eylem araştırmalarında, araştırma, verilerin elde edilmesini, bunları incelenmesini ve betimlenmesi gerektirir. Veri toplama ve veri analizi eş zamanlı olarak yürütülme durumundadır (Altunışık, Çoşkun, Bayraktaroğlu, ve Yıldırım, 2007).

Veri analizini verilerin ne anlama geldiklerinin dışarıya aktarımı olarak ifade edebiliriz. Dışa aktarma öğrenciler ne söyledi, araştırmacı ne gördü, öğretmen ne anladı sürecin birleştirilmesi ve yorumlanmasıdır. Yani sürece anlam verme çabasıdır. Bu anlamlarda araştırmanın bulgularını oluşturur (Merrıam, 2015). İlgili literatür incelendiğinde nitel araştırmaların veri analizinde farklı yaklaşımlar olduğu görülmüştür. Ancak bu yaklaşımların ortak temel noktası ise betimlemeler ve bu betimlemelerin yorumlanması yoluyla temaların ortaya konulmasıdır.

Bu araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan veri toplama araçların incelenmesinde içerik analizi ve betimsel analiz kullanılmıştır.

5. BULGULAR

5.1. Kanıtların Analiz Sürecine İlişkin Sınıf İçi İletişim Örneği

İletişim ve İnsan İlişkileri ünitesinin kazanımlarının gerçekleştirilmesi ve saygı değerine ilişkin farkındalığın arttırılmasına ilişkin olarak toplamda on beş kanıttan oluşan kanıt temelli çalışma kağıdı hazırlanmıştır. Bu kapsamda analiz sürecine ilişkin bir örneğe aşağıda yer verilmiştir.

Kanıt temelli Uygulama 1 ve 2'nin (Hacivat-Karagöz) değerlendirilmesi.

https://www.youtube.com/watch?v=L7WPJNSnscs&app=desktop

Hacivat: Aman kel Karagözüm, bu ne surat! Sanki sirke satıyor.
Karagöz: Sizin köyde önce selam vermek yok mu?
Hacivat: Bizim köyde kelem (lahana) yetişmez.
Karagöz: Kalbimi kırıyorsun.
Hacivat: Kap mı yıkıyorsun? Yani sana yemek ısmarlasam bulaşıkları mı yıkayacaksın? Ha ha ha…
Karagöz: Burası imarethane mi?
Hacivat: Sen beni dinlemiyorsun.
Karagöz: Sende beni anlamıyorsun.
Hacivat: Karagözüm sen büyüklerine saygı duyarsın değil mi?
Karagöz: Evet, tabi. Kaygı da duyarım kayık da duyarım her şeyi duyarım ben.
Hacivat: Kaygı değil karagözüm saygı, saygı...
Karagöz: Ha ha ha ha şaka yaptım şaka. Tabiki büyüklerime saygı duyarım.
Hacivat: Peki neden?
Karagöz: Hı?
Hacivat: Neden neden!
Karagöz: E nedeni var mı canım! Onlar bizden çok yaşamışlardır, tecrübeleri fazladır. Bilmediğimiz bir çok şeyi bilirler. O yüzden saygı da duyarım sevgi de duyarım büyüklerime.

Kanıt temelli olarak hazırlanmış etkinliğin birinci ve ikinci kanıtı olan Hacivat-Karagöz kanıtı öncelikle akıllı tahtadan izlettirildi. Daha sonra bu diyaloglar öğrenciler tarafından canlandırıldı. Kanıtların öğrenciler tarafından iyice anlaşılmasının ardından kanıtlara dair sorulara geçildi.

Sınıf İçi İletişim Kesiti 1

Öğretmen: *Sizce Hacivat ve Karagöz'ün etkili bir iletişim kuramamasındaki önemli sebepler nelerdir?*

Rumuz Emel: *Birbirlerini anlamdan konuşuyorlar olmalarıdır.*

Rumuz Orçun: *Birbirlerinin konuştuklarını yanlış anlamalarıdır.*

Rumuz Havva: *Karagöz'ün dikkatli dinlememesidir.*

Rumuz Sevgi: *Birbirleriyle bağ kuramamaları olabilir.*

Öğretmen: *Evet çocuklar, her birinizin söyledikleri doğru, daha başka sizce ne olabilir*

Rumuz Faruk: *Birbirlerini anlamadıkları için olayları yanlış yönlere çekmeleri.*

Rumuz Gülten: *Öğretmenim birbirlerine ad takmaları olumsuz bir davranıştır. Bu birbirlerine değer vermediklerini gösterir. Kötü bir iletişime sebeptir.*
Rumuz Ela: *Karagözün anlayışlı davranmaması da iletişim kurmalarına engeldir öğretmenim.*
Rumuz Ceyhun: *Birbirlerini alaya almaları, birbirleri ile dalga geçmeleri de sebeptir.*
Rumuz Emin: *Karagöz'ün Hacivat'ın söylediklerini önemsememesi onun dediklerine aldırış etmeden kendi bildiğine konuşması ve selam vermeden oradan ayrılması.*

Verilen iletişim kesitinden öğrencilerin kanıtı yetkinlikle analiz ettikleri görülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin Hacivat ile Karagöz'ün, birbirlerine lakap taktıklarını, değer vermediklerini ve dikkatli dinlemediklerini ifade ettikleri ve bu özellikleri iletişimi olumsuz etkileyen unsurlar olarak değerlendirdikleri görülmektedir. Bunun yanında Rumuz Emin Karagöz'ün ayrılırken selam vermeden gidişini olumsuz bir durum olarak ifade etmiştir. Aynı zamanda verilen iletişim kesitini incelediğimiz zaman iletişimde karşılıklı saygının gerekli olduğu düşüncesini öğrencilerin cevaplarına yansıttıklarını görmekteyiz. Çünkü öğrenciler birbirini dinlememeyi, birbirlerine ad takmayı, birbirlerine değer vermemeyi iletişimi etkileyen olumsuz unsurlar olarak nitelendirmişlerdir. Buna dayanarak öğrencilerin saygı değerine ilişkin farkındalıklarını geliştirdiğini ifade edebiliriz.

Sınıf İçi İletişim Kesiti 2
Öğretmen: *Çocuklar gayet güzel örnekler verdiniz. Bu söylediklerinizin hepsi aslından iletişim engelleridir. Böyle bir üslup ile insanlar arasından iletişim gerçekleşmesi mümkünde değildir. Peki sizce etkili bir iletişim için neler gereklidir?*
Rumuz Ayşen: *... birbirimizi dinlememiz gerekli ve birisi konuşurken sözünü kesmemeliyiz.*
Rumuz Sevgi: *İnsanlar ile konuşurken saygılı olmalıyız ve iletişim kurduğumuz birine alaycı konuşmamalıyız.*
Rumuz Havva: *İletişim kuran insanların birbirlerini anlamaları gereklidir öğretmenim.*
Rumuz Orçun: *... birbirimizi anlamamazlıktan gelmemeliyiz.*
Rumuz Faruk: *Konuşurken güler yüzlü olmaktan ve karşımızdakine kibar davranmakta gereklidir.*
Rumuz Emin: *Birbirimizde karşı hoşgörülü ile davranmakta önemlidir.*
Rumuz Şeyda: *Saygılı ve sevgili davranılmalı öğretmenim. Dalga geçmeden ve araya başka laf sokmadan konuşmalıyız, Hacivat ve Karagöz de birbirleriyle dalga geçme var, bir başka biri* başka konuşuyor.
Rumuz Ela: *Selam vermekte iletişimde önemlidir. Karagöz selam vermeden oyundan çıkıyor. Oysa insanlar arasında selamlaşmak, birbirine saygını gereğidir.*

Kanıt 1 ve Kanıt 2'nin analiz sürecinde öğrencilere etkili etkili iletişimin gerçekleşmesi için neler gerekli olduğu sorulmuştur. Bir öğrencinin bu soruya verdiği cevapta "*birbirimizi dinlerken karşılıklı olarak söz kesmemeliyiz*" ifadesini kullanmasından dolayı öğrencinin

iletişimde karşılıklı saygının gereğinin altını çizdiğini ifade edebiliriz. Başka bir öğrencinin insanların konuşurken birbirlerine saygılı olmalılar ifadesi öğrencinin iletişim esnasında ve ikili konuşmalarda da saygı değerinin öneminin farkında olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir. Rumuz Şeyda "*saygılı ve sevgili davranmalıyız*", Rumuz Emin'in de "*hoşgörülü davranma*" ifadeleri öğrenciler tarafından bu değerlerin kazanıldığına ve iletişimde de önemli olduğunun anlaşıldığının bir göstergesi olarak düşünülebilir. Bunun yanında, analiz sürecinde öğrencilerin etkili iletişimi sağlayacak unsurları yetkinlikle dile getirmelerine dayanarak kullanılan kanıtların ders kazanımının gerçekleşmesine katkı yaptığını ifade edebiliriz.

5.2. Kanıt temelli Öğretim Sonucunda Kazanım Edinme Düzeylerini Belirlemek Amacıyla Uygulanan "Mektup Yazıyorum" Temel Etkinliğin Değerlendirilmesi

7.sınıf sosyal bilgiler dersinin birinci ünitesi iletişim ünitesidir. İletişim ünitesinin ilk iki kazanımı olan "İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular" ve "Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır" kazanımlarını öğrencilerin edinme düzeylerini belirlemek amacıyla "Arkadaşıma Mektup Yazıyorum" etkinliği ile ilgili olarak öğrencilere Tablo 1'deki çalışma yaprağı verilmiştir.

Tablo 1. Arkadaşıma Mektup Yazıyorum Etkinliği

İşlemiz olduğumuz kanıt temelli öğrenme sonucunda öğrendiklerinizi düşünerek ve etkili iletişim unsurlarını kullanarak bir arkadaşınıza mektup yazınız. Ona etkili iletişimin önemini içeren yaşamış olduğunuz bir hikâyenizi anlatınız.	…… …… …… …… …… ……

"Arkadaşıma mektup yazıyorum" etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla rubrik hazırlanmıştır. Rubrik dört alt boyuttan oluşmaktadır.1. "Kendini ifade edebilme", 2. "Etkili iletişim", 3. "İletişim etkileyen unsurlar", 4. "Kendi tutum ve davranışlarını sorgulayabilme" ölçütleri açısından değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Öğrencilerin çalışmaları bu boyutlar doğrultusunda "Başarısız", "Geçer", "Orta", "İyi", "Peki" şeklinde sınıflandırılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar sayısallaştırılmış ve tablo halinde gösterilmiştir. "Arkadaşıma mektup yazıyorum" etkinliğine 14 öğrenci katılmıştır. "Arkadaşıma mektup yazıyorum" etkinliğinin analizi Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Arkadaşıma Mektup Yazıyorum Etkinliğinin Analizi (n=14)

Etkinlik Alt Boyut			
Kendini İfade Edebilme	**Etkili İletişim Kurabilme**	**İletişimi Etkileyen Unsurların Farkında Olma**	**Kendi Davranış ve Tutumlarına Eleştirel Yaklaşabilme**
Toplam Sayılar			
Peki:7 İyi:3 Orta:4 Geçer:- Başarısız-	Peki:5 İyi:5 Orta:4 Geçer:- Başarısız-	Peki:4 İyi:6 Orta:5 Geçer:- Başarısız-	Peki:7 İyi:3 Orta:4 Geçer:- Başarısız-

Çalışmaların değerlendirme tablosu incelediğinde Peki ve İyi çalışmalarının sayıca fazlalığı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin tamamına yakını, kendini ifade edebilmiş, etkili iletişim kurmada problem yaşamamıştır. Yine aynı şekilde öğrencilerin çoğunluğu iletişimi etkileyen unsurların farkında ve kendi tutum ve davranışlarına dair kendini sorgulayabilmiştir.

Tablo 3. Arkadaşıma Mektup Yazıyorum Etkinlik Analizinde Kullanılan Puan Baremi

Puan Baremi	**Geçer**	**Orta**	**İyi**	**Peki**
	1-4	5-8	9-12	13-16

Etkinliklerin değerlendirilmesinde, 13-16 arası puanlar “Peki”, 9-12 arası puanlar “İyi”, 5-8 arası puanlar “Orta” ve 1-4 arası puanlar “Geçer” olarak kabul edilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan çalışmalar değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonrasından öğrenci ürünlerinin niteliğine dair bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

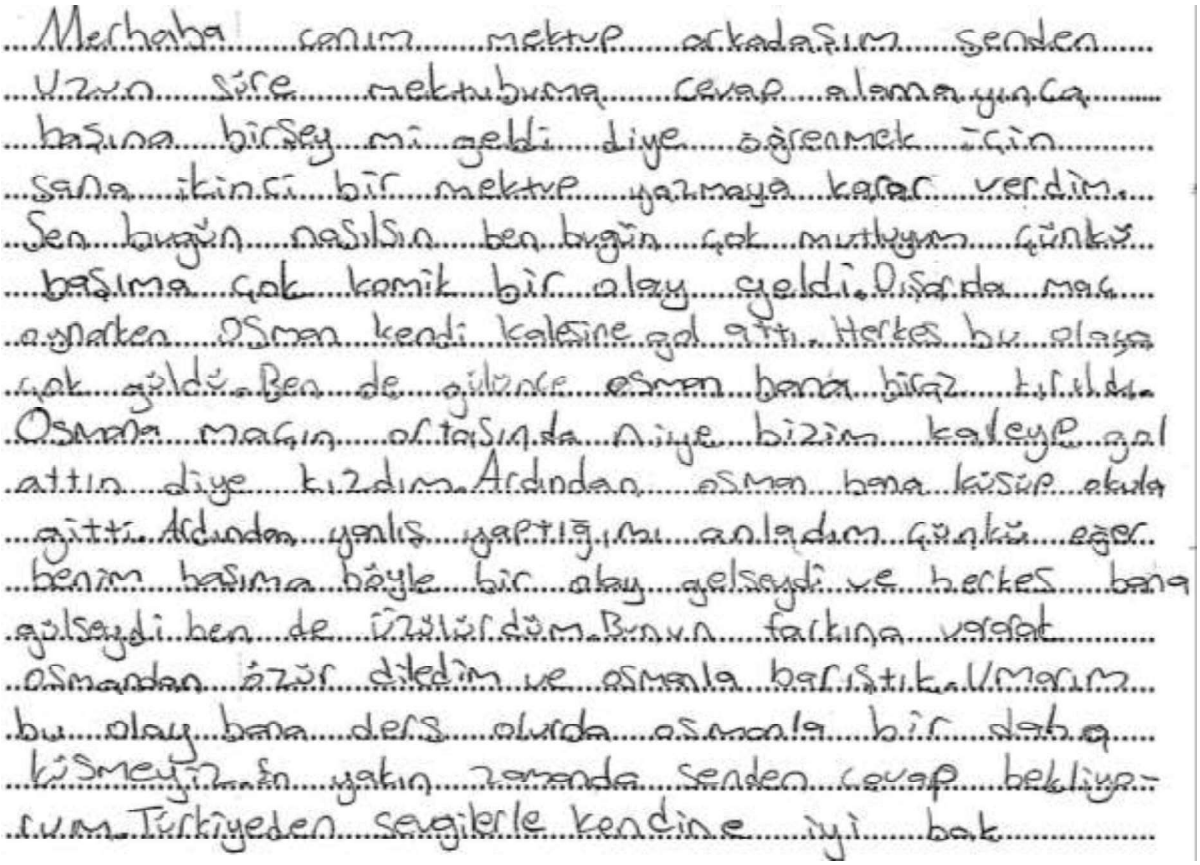
Tablo 4. Arkadaşıma Mektup Yazıyorum Etkinliğini Puan Tablosu

Kategoriler	**Öğrenci Sayısı**	**Puan Ortası**
Peki	7	14,857
İyi	5	10,4
Orta	2	8
Geçer	-	-
Başarısız	-	-
Toplam	14	12,28

Puan tablosu analiz edildiğinde yapılan etkinliklerin genel puan Ortalamasının 12,28 olduğu görülmektedir. Yani tüm çalışmaların puan Ortası Peki kategorisindedir. Tüm çalışmalar arasında yedi “Peki” çalışma olması, sınıfın genelinin amaçlanan kazanımlarda hedefe tam

olarak ulaştığının ve hedefe uygun çalışmalar ortaya koyduğunun resmidir. Başarısız ve Geçer kategorisinde herhangi bir ürünün olmaması ve orta kategorisinde sadece 2 ürünün olması dersin kazanımların gerçekleştirilmesi bakımından kanıt temelli etkinliklerin etkililiğinin göstergesidir. Etkinlikte yapılan çalışmalardan bir örneğe aşağıda yer verilmiştir.

Rumuz Ceyhun:

Merhaba canım mektup arkadaşım senden
Uzun süre mektubuma cevap alamayınca
başıma birşey mi geldi diye öğrenmek için
sana ikinci bir mektup yazmaya karar verdim.
Sen bugün nasılsın ben bugün çok mutluyum çünkü
başıma çok komik bir olay geldi. Dışarda maç
oynarken Osman kendi kalesine gol attı. Herkes bu olaya
çok güldü. Ben de gülünce osman bana biraz kızdı.
Osman maçın ortasında niye bizim kaleye gol
attın diye kızdım. Ardından osman bana küsüp okula
gitti. Ardından yanlış yaptığımı anladım çünkü eğer
benim başıma böyle bir olay gelseydi ve herkes bana
gülseydi ben de üzülürdüm. Bunun farkına vardık
Osmandan özür diledim ve osmanla barıştık. Umarım
bu olay bana ders olurda osmanla bir daha
küsmeyiz. En yakın zamanda senden cevap bekliyo-
rum. Türkiyeden sevgilerle kendine iyi bak

"Peki" olarak değerlendirilen bu çalışmada Rumuz Ceyhun mektubu arkadaşını merak ettiği için yazdığını ifade etmesi doğru bir iletişim kurduğunun göstergesidir. Çünkü burada kendi hissini ifade etmiştir. Arkadaşının hatırının sorması iletişimi etkileyen unsurlara dikkat ettiğinin göstergesidir. "ben bugün mutluyum" ifadesi samimiyetinin göstergesi olan empatik bir ifadedir. "Yanlış yaptım" ifadesi kendi davranışlarına eleştirel yaklaşabildiğinin ve kendi davranış ve tutumlarını sorgulayabildiğinin kanıtıdır. " Çünkü eğer benim başıma böyle olay gelseydi ve herkes bana gülseydi, bende üzülürdüm" ifadesi öğrencinin empati yaptığının göstergesidir. Yani öğrenci doğru iletişimi etkiyen unsurlarından empatiyi bildiğinin ortaya koymaktadır. Etkili iletişim kurmada ve sürdürmede öğrenci doğru davranışlar gösterebildiğini hem bu empati cümlesinden hem de hatasını anlayıp pişmanlık ifadesinin neticesi olan "özür dilemeliyim" ifadesinden anlayabiliriz.

5.3. Kanıt Temelli Çalışma Yaprağının Uygulanması Sonucunda Saygı Değerinin Farkındalığın Gelişimine İlişkin "İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz" Etkinliğinin Değerlendirilmesi

Tablo 5. İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz

Sevgili öğrencilerim, sizden iletişimde saygıyı ön plana çıkarak bir afiş tasarlamanızı istiyorum. Afişiniz, içerik olarak iletişimde saygı değerini esas almalı, görsel ve yazılar ile konu desteklenmeli, etkileyici ve çarpıcı bir slogan olmalıdır. Her grup afişini kendisi tasarlayacaktır.

"İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz" etkinliğin değerlendirmesi için rubrik hazırlanmıştır. Rubrik 4 boyuttan oluşmaktadır. 1. "İçerik", 2. "Biçimsel Özellik", 3. "Etkileyicilik", 4. "Slogan" boyutlarına göre değerlendirilmiştir. Öğrencilerin çalışmaları bu boyutlar doğrultusunda "Peki", "İyi", "Orta", "Geçer" ve "Başarısız" şeklinde sınıflandırılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar sayısallaştırılıp tablo şeklinde gösterilmiştir. Etkinliğe 14 öğrenci katılmıştır. İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz" etkinliğinin analizi Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz Etkinliğinin Analizi (n=14)

Etkinlik Alt Boyut			
İçerik	**Biçimsel Özellik**	**Etkileyicilik**	**Slogan**
Toplam Sayılar			
Peki:7 İyi:2 Orta:4 Geçer: 1 Başarısız-	Peki:6 İyi:5 Orta:2 Geçer:1 Başarısız-	Peki:5 İyi:3 Orta:6 Geçer:- Başarısız-	Peki:5 İyi:4 Orta:5 Geçer:- Başarısız-

Çalışmaların değerlendirme tablosu incelediğinde Peki ve İyi çalışmalarının sayıca fazlalığı olduğu görülmektedir. Tablo incelendiğinde de görülebilir ki çalışmalar farklı alt boyutlarda çeşitlilik göstermektedir. Bunun sebebi olarak alt boyutların öğrencilerin farklı zeka alanlarına hitap etmesini ifade edebiliriz. Aynı zamanda afiş hazırlama etkinliğinde öğrencilerin görsel-uzamsal zekalarının da saygı değerini yansıtabilmelerinde daha ön planda olduğu unutulmamalıdır. Çalışmaların değerlendirilmesinde aşağıdaki puan baremi kullanılmıştır.

Tablo 7. İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz Etkinliğin Analizinde Kullanılan Puan Baremi

Puan Baremi	**Geçer**	**Orta**	**İyi**	**Peki**
	1-4	5-8	9-12	13-16

Etkinliklerin değerlendirilmesinde, 13-16 arası puanlar "Peki", 9-12 arası puanlar "İyi", 5-8 arası puanlar "Orta" ve 1-4 arası puanlar "Geçer" olarak kabul edilmiştir. Bu doğrultuda hazırlanan çalışmalar değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler sonrasından öğrenci ürünlerinin niteliğine dair bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. İletişimde Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz Etkinliğini Puan Tablosu

Kategoriler	**Öğrenci Sayısı**	**Puan Ortası**
Peki	7	15
İyi	4	10,75
Orta	2	8
Geçer	1	6
Başarısız	-	
Toplam	14	12,14

Puan tablosu analiz edildiğinde yapılan etkinliklerin genel puan ortalamasının 12,14 olduğu görülmektedir. Yani tüm çalışmaların puan ortalaması İyi kategorisindedir. Tüm çalışmalar arasında 7 Peki ve 4 İyi çalışma olması sınıfın genelinin saygı değerine ilişkin güzel örnekler verebildiklerinin göstergesi kabul edilebilir. Orta kategorisinde iki, geçer kategorisinde ise sadece bir çalışma varken ve Başarısız düzeyde herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. İletişimde "Saygı Konulu Afiş Hazırlıyoruz" etkinliğine dair örnek bir çalışmaya aşağıda yer verilmiştir.

Rumuz Metin:

Rumuz Metin adlı öğrencinin iletişimde saygı temalı afiş çalışması Peki bir çalışma olarak değerlendirilmiştir. Afiş incelendiğinde içerik olarak iletişimde sözsüz ve yazılı iletişim unsurlarının ön plana çıktığını söyleyebiliriz. Öğrencimiz görsel ve yazılı öğeler ile konuyu desteklemiştir. Bir öğrencinin kütüphaneye girişte telefonu sessize alması orada diğer bulunanlara karşı bir saygı göstergesi kabul edilebilir. Öğrencimiz burada sözsüz iletişimi ön plana çıkarmıştır. Öğrencimizin günümüz şartlarını özetleyen bir duvar yazısı ile de saygı değerini ön planda tutmuştur. "Maskenizi takınız! Kendinizi ve çevrenizdekileri risk altında bırakmayınız." Cümlesi ile de hem günümüz şartlarını ön plana çıkarmış hem de gizli bir saygı değeri beklentisi içerisinde olduğunu söyleyebiliriz. Öğrencinin bu ifadesi, onun toplumsal duyarlılığını da yansıtır niteliktedir. Afişi etkileyicilik yönüyle güzel hazırlanmış ve ilgi çekicidir. Öğrenci afişine slogan olarak da çarpıcı, güzel bir slogan bulmuştur. Öğrencimizin bu çalışması tüm alt boyutlar yönüyle değerlendirildiğinde Peki kategorisinde değerlendirilen bir çalışma olduğunu ifade edebiliriz.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada sosyal bilgiler dersinde kanıt temelli öğretimin ders kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve saygı değerinin öğrenciler tarafından edinilmesini nasıl etkilediğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaç kapsamında 7. Sınıf öğrencileri kanıt temelli öğretim uygulaması gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen uygulama süreci sonunda kanıt temelli uygulamanın ders kazanımlarını gerçekleştirilmesine olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Başka bir anlatımla sosyal bilgiler dersinde gerçekleştirilen kanıt temelli uygulamaların öğrencilerin akademik gelişimlerini müspet yönde etkilediği saptanmıştır. Elde edilen bu sonuç konu ile ilgili yapılan birçok araştırma sonuçlarını desteklemektedir (Alabaş, 2007; Bilgiç, 2018; Bozcan, 2002; Çidaçı, 2015; Doğan 2008; Doğan, Keleş, Ata ve Köksal, 2006;

Efendioğlu ve Yelken, 2008). Bunun yanında araştırmada kanıt temelli gerçekleştirilen uygulamaların öğrencilerin saygı değer düzeylerinin gelişimini olumlu etkilediği görülmüştür. Araştırmada ulaşılan bu sonuç Alabaş (2008) tarafından yapılan çalışmanın sonucu ile tutarlılık göstermektedir. Öte yandan kanıt temelli öğrenmenin öğrenci merkezli bir yöntem olmasından dolayı, Karabulut (2020) ve Tekin (2019) tarafından yapılan çalışmalarda öğrenci merkezli uygulamaların değerlerin kazandırılmasını olumlu etkilediğine ilişkin ulaşılan sonuç ile bu çalışmada saygı değeri temelinde ulaşılan sonucun birbirini desteklediğini ifade edebiliriz. Bütün bu sonuçlara dayanarak değerler eğitiminde başarılı olmak için değer edindirmeye yönelik geçekleştirilen faaliyetlerin mümkün olduğunca öğrenci merkezli olması gerektiğini söyleyebiliriz. Bu araştırmada elde edilen sonuçlar ışığında Kanıt Temelli Öğretiminin arttırılmasıyla eğitimde kazanımların artama ihtimalinin oldukça yüksek olduğunu ifade edebiliriz. Çünkü Kanıt temelli öğretimin hem öğrencilerin akademik başarısına katkı sağladığı hem de saygı değerine farkındalığı arttırdığına ilişkin sonuçlara bu çalışmada ve alanda gerçekleştirilen diğer çalışmalarda ulaşılmıştır. Buna dayanarak öğrencilere bu yaklaşım ile öğrenme fırsatı vermek için öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda kanıt temelli öğrenmeyi daha fazla kullanmalarını teşvik edici uygulamaların hayata geçirilmesi önerilebilir.

KAYNAKLAR

1. Alabaş, R. (2007). "İlköğretim 6. Sınıf Dersinde Kanıt Temelli Öğrenme Modeli: Bir Eylem Araştırması", Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
2. Altunışık, R., Çoşkun, R., Bayraktaroğlu, S., ve Yıldırım, E. (2007). "Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı", Sakarya, Sakarya Yayıncılık.
3. Bilgiç, S. (2018). "İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Derslerinde Kanıt Temelli Öğrenmeye İlişkin Bir Eylem Araştırması", Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
4. Bozcan, M. (2002). "İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde Öğrencilerin Tarihsel Düşüncelerinin Gelişimi", Marmara Üniversitesi, Eğitimi Bilimleri, Enstitüsü, İstanbul.
5. Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2018). "Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri", Ankara, Pegem Akademi.
6. Çıdaçı, T. (2015). "Sosyal Bilgiler Dersi Tarih Konularının Öğretiminde Birinci Elden Kaynakların Kullanımı (7. Sınıf Örneği, Kanıt Temelli Öğrenme)", Yüksek Lisans, Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
7. Doğan, N. (2008). "İlköğretim 8. Sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Tarihsel Kanıt Kullanımın Etkililiği", Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

8. Doğan, Y. (2007). "Sosyal Bilgiler Öğretiminden Tarihsel Yazılı Kanıtların Kullanımı", Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
9. Efendioğlu, A., ve Yanpar Yelken, T. (2020). "Eğitimde Yeni Yaklaşımlar: Kanıt Temelli Öğretim", İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi, 9(2), 109-123.
10. Kabapınar, Y. (2019). "Kanıt Temelli Öğrenme; Tanım, Kapsam, Yaklaşımlar", Y. Kabapınar içinde, Kimlik Belirleyen Derslerde Kanıt Temelli Öğrenme, (s. 29-54). İstanbul, Pegem Akademi.
11. Karabulut, B. (2020). "İlkokul Hayat Bilgisi Dersinde Vatanseverlik Değerinin Etkinliklerle Öğretimi", Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
12. Keleş, H., Ata, B., ve Köksal, İ. (2006). "Tarihi Dokümanla Tarih Öğretiminin Lise Öğrencilerinin Başarısına Etkisi", Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 99-112.
13. MEB. (2005). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, 2006 tarihinde http://ttkb.meb.gov.tr/ internet sayfasından elde edilmiştir.
14. MEB. (2018). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, 05.06.2019 tarihinde http://ttkb.meb.gov.tr/ adresinden elde edilmiştir.
15. Merrıam, S. B. (2015). "Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber", (S. Turan, Çev.) Ankara, Nobel Yayıncılık.
16. Tay, B. (2011). "Sosyal Bilgiler Öğretimin Dünü Bugünü ve Yarını", R. Turan, ve K. Ulusoy içinde, Sosyal Bilgilerin Temelleri (s. 2-16). Ankara, Pegem Akademi.
17. Tekin, S. (2019). "İlkokul 4. Sınıflarda Etkinlik Temelli Değer Eğitimi Yoluyla Sorumluluk Değerinin Kazandırılması", Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
18. Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). "Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri", Ankara, Seçkin Yayıncılık.